

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
24 червня 2020 року,
Протокол № 10

Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І Чорний
(підпис)

24 червня 2020 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«МЕДІАЦІЯ В ЮРИДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ»
для підготовки на третьому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 Право галузі знань
08 Право**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		– 3
2.	Заплановані результати навчання		– 4
3.	Програма навчальної дисципліни		– 6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		– 6
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
	4.2.	Аудиторні заняття	– 7
	4.3.	Завдання для самостійної роботи аспірантів	– 7
5.	Методи навчання та контролю		– 7
6.	Схема нарахування балів		– 8
7.	Рекомендовані джерела		– 9
	7.1.	Основні джерела	– 10
	7.2.	Допоміжні джерела	– 10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		– 11

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 08 Право
2.	Код і назва спеціальності	– 081 Право
3.	Назва спеціалізації	– немає
4.	Назва дисципліни	– Медіація в юридичній практиці
5.	Тип дисципліни	– вибіркова
6.	Код дисципліни	– ВК 20
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	– доктор філософії
9.	Курс / рік навчання	– другий
10.	Семестр	– четвертий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:	
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
	2) денна /заочна форма навчання:	
	аудиторні заняття (годин)	– 14
	% від загального обсягу	– 15,5
	лекційні заняття (годин)	– 8
	% від обсягу аудиторних годин	– 57,1
	семінарські заняття (годин)	– 6
	% від обсягу аудиторних годин	– 42,8
	самостійна робота (годин)	– 76
	% від загального обсягу тижневих годин:	
	аудиторних занять	– 3
	самостійної роботи	– 8
12.	Форма семестрового контролю	– залік
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:	
	1) попередні дисципліни	– ВК 1. Теоретичні засади правового регулювання цивільних відносин – ВК 2. Доктрина цивільного процесу – ВК 13. Філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності – ВК 3. Джерела сімейного права – ВК 15. Проблеми теорії держави і права
	2) супутні дисципліни	– ВК 18. Актуальні проблеми інформаційного права – ВК 21. Психологія та педагогіка в освітньо-науковій діяльності – ВК 24. Психологія спілкування
	3) наступні дисципліни	– ВК 16. Теоретичні засади колізійного регулювання міжнародних приватно-правових відносин – ВК 29. Теорія аргументації – ВК 26. Правове регулювання науково-педагогічної та наукової діяльності
14.	Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Медіація в юридичній діяльності» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-науковою програмою «Доктор філософії з права»:

РН-8. Демонструвати розуміння теоретичних основ, термінології та практики професійної діяльності в галузі права.

РН-9. Демонструвати знання та розуміння сучасних актуальних питань, історії розвитку, закономірностей, проблем та тенденцій правового регулювання суспільних відносин у різних галузях.

РН-10. Ефективно працювати з джерелами національного та міжнародного права, виявляти колізії, прогалини, інші недоліки правового регулювання.

РН-11. Тлумачити нормативно-правові акти, оцінювати судову практику та правильно застосовувати їх при вчиненні різних правових дій.

РН-12. Використовувати знання та уміння для надання кваліфікованих юридичних висновків і консультацій з правових питань у різних сферах юридичної діяльності.

РН-13. Аналізувати зміст проектів нормативно-правових актів, здійснювати їх науково-правову експертизу, надавати рекомендації щодо їх удосконалення.

РН-14. Самостійно або у групі науково-педагогічних працівників розробляти проекти нормативно-правових актів.

РН-15. Демонструвати уміння формулювання власної цілісної, логічної й обґрунтованої позиції щодо правової проблеми, відстоювати і захищати її перед підготовленою аудиторією.

РН-16. Використовувати знання та вміння для прийняття рішень в юридичній справі, формулювати правову позицію у тексті різних правових документів, у тому числі процесуальних.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату, пов'язаного із здійсненням медіаційної практики, зокрема, зміст понять: «медіація», «альтернативні способи вирішення спорів», «медіатор», «мирова угода», «перемовини», «феліситація», «конфлікт» тощо;
1.2)	називати суб'єктів, які уповноважені здійснювати медіаційну практику;
1.3)	визначати підстави вступу до перемовин та участі у вирішенні конкретного спору;
1.4)	описувати основні етапи медіації, знати особливості медіації у різних сферах суспільного життя.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати наявність або відсутність підстав та умов для прийняття рішення про проведення медіації (щодо учасників, очікуваних результатів перемовин, тривалість перемовин тощо);
2.2)	класифікувати зустрічні вимоги сторін, які можуть вплинути на результат перемовин;
2.3)	обговорювати сучасний стан медіації в Україні та за рубежом щодо впровадження нових методів та прийомів в медіаційну практику;
2.4)	пояснювати роль окремих учасників перемовин (сторони, медіатор) в процесі перемовин;

2.5)	пояснювати різницю між окремими спорідненими поняттями, наприклад, поняттями «переговори», «перемовини», «домовленість», «угода» тощо;
2.6)	пояснити можливості застосування та переваги медіації.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати та правильно тлумачити норми чинного законодавства у конкретній ситуації;
3.2)	знаходити помилки у процесуальних документах, якими оформляються рішення та дії під час медіації;
3.3)	проводити діагностику конфліктних ситуацій, прогнозувати шляхи їх розв'язання, визначати найбільш ефективні стратегії подолання конфлікту;
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати конкретну ситуацію та факти, що мають значення для прийняття рішень про вступ в процес медіації;
4.2)	розділяти процесуальні документи, якими оформлюються домовленості між сторонами на складові частини;
4.3)	виводити можливі наслідки досягнутих домовленостей.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати потребу у проведенні медіації;
5.2)	узагальнювати факти для прийняття рішення про участь в медіації;
5.3)	допомагати сторонам домовитися в межах конкретної ситуації.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати прийняте рішення на предмет його відповідності чинному законодавству України;
6.2)	робити висновок щодо повноти викладу матеріалу у мировій угоді;
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	спроможність розробляти дослідження, використовувати методи медіаційних досліджень, готувати проекти та протоколи, створювати нові концепції та розробляти інноваційні методи медіації;
7.2)	спроможність сприяти груповому діалогу, прийняттю рішень і переговорам.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Медіація і прикладна конфліктологія

Поняття і види конфліктів. Причини та механізми виникнення конфліктів. Позитивний та негативний вплив конфлікту. Типові причини конфліктів. Класифікація конфліктів. Типологія соціальних конфліктів. Сигнали конфлікту. Динаміка конфлікту. Етапи конфліктів.

Сучасні альтернативні способи врегулювання спорів. Медіація як один із способів альтернативного врегулювання спорів. Генеза медіації. .

Тема 2. Медіація як альтернативний спосіб врегулювання спорів

Поняття, види та принципи медіації (посередництво). Історія розвитку інституту медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Процедура медіації. Принципи медіації.

Сепаратні зустрічі. Договори за результатами медіації.

Медіатор. Статус медіатора. Права медіатора. Обов'язки та відповідальність медіатора.

Тема 3. Медіація в юридичній діяльності

Моделі судової медіації. Особливості медіації в цивільному і господарському судочинстві.

Специфіка медіації у кримінальному та адміністративному судочинстві. Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду. Медіація під час судового розгляду. Медіація під час апеляційного і касаційного провадження. Медіація у виконавчому провадженні. Примирення в адміністративному процесі. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі.

Тема 4. Медіація в громаді

Місце медіації у житті громади.

Ненасильницьке вирішення сусідських суперечок.

Медіація у вирішенні земельних питань. Критерії медіабельності земельних спорів.

Медіація в сімейних спорах. Психологічна та правова специфіка сімейної медіації. Підготовка сімейного медіатора. Використання психологічних прийомів. Захист прав дитини.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна/заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СР		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Медіація і прикладна конфліктологія	22	2	-	-	-	20
2.	Медіація як альтернативний спосіб врегулювання спорів	24	2	2	-	-	20
3.	Медіація в юридичній діяльності	24	2	2	-	-	20
4.	Медіація в громаді	20	2	2	-	-	16
	Всього годин	90	8	6	-	-	76

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Завдання для самостійної роботи аспірантів

4.3.1. Завдання для самостійної роботи аспірантів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.2. Виконання індивідуальних завдань всіма аспірантами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими аспірантами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.3. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи аспірантів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 3) дискусія.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань;
- 3) складання та розгляд окремих процесуальних документів.

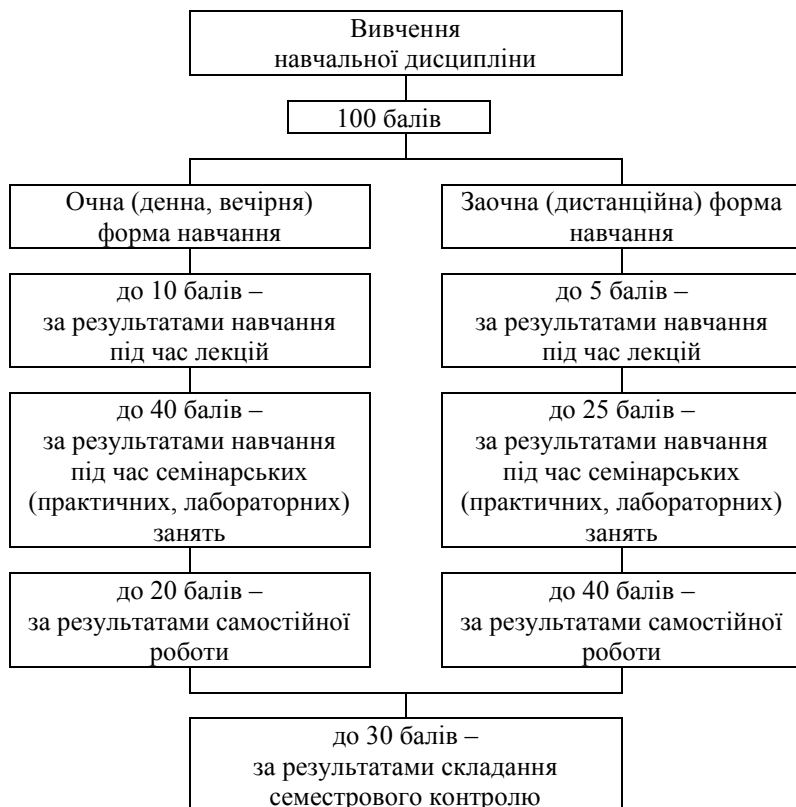
Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) складання та обговорення окремих процесуальних документів за ситуаційними завданнями;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів аспірантам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих аспірантом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 лекційних заняття за денною та заочною формами навчання.

Отже, спірант може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій			
			1	2	3	4
1.	Денна	4	2,5	5,0	7,5	10
2.	Заочна	4	1,3	2,5	3,8	5

6.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 3 семінарських занять за денною та заочною формами навчання.

За результатами семінарського (практичного) заняття кожному аспіранту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції, затвердженій рішенням вченої ради від 29 травня 2017 року, протокол № 14, зі змінами).

6.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	8 тем	Номер теми				Усього балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу					
	денна форма навчання	2	2	2	2	8
	заочна форма навчання	3	3	3	3	12
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання					
	денна форма навчання	12				12
	заочна форма навчання	28				28
3.	Усього балів					
	денна форма навчання					20
	заочна форма навчання					40

7. Рекомендовані джерела

7.1 Нормативно-правові акти

1. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Типовий закон Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру від 24.06.2002. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_117
3. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003. Відомості Верховної Ради України від 03.10.2003. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21. Ст. 135
5. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 . Відомості Верховної Ради України від 02.05.2003. 2003. № 18. Ст. 144.
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-42, 42. Ст. 492.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 р. ВВР. 1984. № 51. Ст. 1122.
8. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року// Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35, / 35-36, 37 / Ст. 446.
9. Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року . Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10. Ст. 88.
11. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року. Відомості Верховної Ради України. 1971. № 40. Ст. 356.
12. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3. Ст. 27.
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. Відомості Верховної Ради. 2013. № 13. ст. 282.
14. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. ст. 382.

15. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 41-42, № 43, № 44-45. ст. 529.
16. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 24, стаття 207.
17. Про колективні договори і угоди: Закон України від 03 березня 1998 р. Відомості Верховної Ради. 1998. № 50. Ст. 375.
18. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 1 липня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 36. Ст. 361
19. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. Ст.382.
20. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 29. Ст. 367.
21. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: затв. Наказом міністерства юстиції України від 22.02.2012. № 296/5 22. Про концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Указ Президента України від 10.05.2006. Урядовий кур'єр від 24.05.2006. – № 95.
23. Про схвалення Стратегії реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 роки: Розпорядження Кабінету міністрів України від 31.10.2012. Урядовий кур'єр від 28.11.2012
24. Рекомендація комітету міністрів ради Європи державам-членам «Про медіацію в кримінальних справах». Відновне правосуддя в Україні: Щоквартальний бюлетень. 2005. № 1-2. с. 50-53.
25. Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах: Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради від 21 травня 2008 р. URL: <http://www.ukrmediation.com.ua> 26. Рекомендації Rec (98) щодо медіації в сімейних справах

7.2. Основні джерела

1. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах. пер. с нем. Н. В. Маловой. Калуга : Духовное познание, 2004. 176 с.
2. Буш Р., Фолджер Дж. Что может медиация. Трансформативный подход к конфликту. Київ : Издатель Захаренко В. А., 2007. 264 с.
3. Глазл Ф. Самопомощь в конфликтах. Концепции – упражнения – практические методы / пер. с нем. Калуга : Духовное познание, 2000. 192 с.
4. Кернтке В. Медиация как метод организационного развития: Работа с конфликтами – руководство к действию для руководителей. пер. с нем. И.Тарасовой. Санкт-Петербург : Изд-во Вернера Регена, Немецкая школа коучинга и медиации, 2011. 240 с.
5. Паркинсон Л. Семейная медиация. Москва : Изд-во ООО «Межрегиональный центр управленческого и политического консультирования», 2010. 400 с.
6. Пель М. Приглашение к медиации. Практическое руководство о том, как эффективно предложить разрешение конфликта посредством медиации. Москва : Изд-во ООО «Межрегиональный центр управленческого и политического консультирования», 2009. 400 с.
7. Хертель А. фон. Профессиональное разрешение конфликтов: медиативная компетенция в вашей жизни / пер. с нем. Н. Бабичевой. СанктПетербург : Издво Вернера Регена, 2007. 272 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).

Розробник програми:

Викладач дисципліни – професор кафедри теорії та історії держави і права, доктор кандидат юридичних наук, професор

_____ В. М. Вовк

10 червня 2020 року

Схвалено кафедрою теорії та історії держави і права 10 червня 2020 року, протокол № 10.

Завідувач кафедри _____ Л. Л. Місінкевич

10 червня 2020 року

Декан юридичного факультету _____ С. А. Крушинський

12 червня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 18 червня 2020 року, протокол № 8.

Голова методичної ради _____ І. Б. Ковтун

18 червня 2020 року